

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLAKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

4. Cilt

Ekim - Kasım

10 - 11. Sayılar

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
EN BÜYÜK ULUSAL BAYRAMIMIZI COŞKUN BİR HEYECANLA KUTLADIK	163
KUR'ÂN NASLARINI ANLAMAK GAYESİYLE KUR'ÂN ÜZERİNDE YAPILAN İNCELEMELER	164
<i>Yazan: Prof. Ali Abdül-AZİM Çeviren Dr. A. Arslan AYDIN</i>	
GELENEK VE GÖRENEK	170
<i>Kemal Edip KÜRKCÜOĞLU</i>	
İSLÂM DİNİNDE YARDIM	173
<i>İhsan OLGUN</i>	
HAZRET-İ ÖMER'İN ADÂLETİNDEN ÖRNEKLER	174
<i>A. Hamdi KASABOĞLU</i>	
BAĞIMSIZ İSLÂM DEVLETLERİ	176
<i>Osman KESKİOĞLU</i>	
NEFİSLE MÜCÂDELE	178
<i>Mâverdî'den: Mehmet MÜFTÜOĞLU</i>	
DİN DUYGUSU VE İMAN KUVVETİ	180
<i>Sâkıp YILDIZ</i>	
İYİLERİN İYİSİ	181
<i>Yazan: Hüseyin Vâiz El - Kâsifi</i>	
<i>Tercüme eden: M. Ragıp İMAMOĞLU</i>	
İLÂHÎ	184
<i>Bekir Sıtkı ERDOĞAN</i>	
DEĞERLİ DİN BİLGİNLERİMİZDEN: MERHUM AHMET EMRİ YETKİN	185
<i>Dr. Lütfi DOĞAN</i>	
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂLARININ TERÂCİM-İ AHVÂLİ	187
<i>(Zekiriyyâ Efendi)</i>	
FETVÂ EMİNLERİ (MAHMUD EFENDİ, İBN-İ MAHMÜD BİN MAHMÜD)	188
<i>M. Vâmık Şükrü ALTINBAŞ</i>	
BAŞARILI MESLEKDAŞLARIMIZ	189
HABERLER	190
	161

İSLÂM DİNİNDE YARDIM

İhsan OLGUN

İslâm dini yardıma ve yardımlaşmaya büyük önem vermiştir. İslâmın ulu kitabı Tanrı Buyruğu (KUR'ÂN), müslümanların birbirine yardım etmesini emreden hükümlerle doludur. Büyük Peygamber Hazret-i Muhammed ise, Müslümanların birbirine yardım etmesini ve yardımlaşmanın hayırlı, ışıklı, nurlu yollarını gösteren sayısız örnekler vermiştir. Bu örneklerin bir kısmını bizzat yaparak, bir kısmını yaptırarak, bir kısmının da yapılmasının hayırlı olduğunu söyliyerek İslâm varlığını nurlandırmıştır.

Mü'minleri birbirinin kardeşi sayan, insana büyük değer veren, her konuda akla yer veren, mükellefiyetleri sağlığa, çalışma, kazanma, yapma ve varlık imkânlarına göre ayarlayan İslâm dini, yardımlaşmaya, içtimâî adâlete, topluluk tesanüdüne o kadar önem vermiştir ki, varlıklı bir müslümanın doğru yolda kazandığı malının muayyen bir kısmını yoksul, kimsesiz, hasta, sakat ve çalışmayan insanlara ayırmasını Tanrı Buyruklarıyla buyruklamıştır.

Varlıklı bir müslümana emrolunan zekât, sadaka, kurban gibi dînî emirler bu yardımlaşma rûhunun güzel birer misâlidir.

İslâm dininde yardım, dar bir sahaya inhisar etmiş değildir. Yardımın ve yardımlaşmanın hudutları çok geniş tutulmuştur.

İslâm—Türk târihi yardımın ve yardımlaşmanın meydana getirdiği hayır âbideleriyle doludur.

Bütün İslâm memleketlerinde, hele bizim yurdumuzda ayakta duran Vakıf Müessesesi İslâmî tesanüd ve dayanışmanın birer canlı örneğidir. Dedelerimizin kurduğu ve yurdun dört bucağını süsleyen, câmiler, medreseler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar, çeşmeler ve köprüler, şifâ evleri kökünü ve kuvvetini dinden alan içtimâî tesanüd müesseselerimizdir.

İslâm dîni tek tek yardıma önem verdiği gibi, topluca yardıma ve topluluğa yardıma da büyük değer vermiştir.

Gerek teke (ferdlere) yapılacak yardımı ve gerekse topluluğa yapılacak yardımları İslâm dîni en ince teferruatına kadar kaidelere ve esaslara bağlamıştır. Bütün yardımların hangi şartlar altında kimlere ve ne suretle yapılacağını bildiren hükümler mevcuttur.

İslâm dîni, yardımda ve yardımlaşmada insan haysiyetine ve insanın

(Devamı arkada)

HAZRET-İ ÖMER'İN ADÂLETİNDEN ÖRNEKLER

A. Hamdi KASABOĞLU

Hz. Ömer Resûl-i Ekrem'in irşadiyle adâletin zirvesine erişmiş ve adâletin timsâli olmuştur. Birgün mahkemede, tayin ettiği Kadı'nın önünde hasmiyle beraber oturmuştu. Kadı Zeyd, Halife Ömer'e gayet mûtenâ bir yer gösterdiği halde Halife Ömer, gösterilen yere oturmayıp, hasmiyle beraber oturmuştur. Hz. Ömer tayin ettiği Kadı Zeyd'e öfkelenmiş ve bu hareketinin doğru olmadığını söylemiş ve: "Sana lâyıık olan beni hasmımın yanına oturtmaklığın idi. Ve hükümden sonra da hâkim daima reis ile me'rus arasını eşit tutarsa o zaman âdil olur" demiştir. Ve Kadı Zeyd'e daima hakka uymasını ve adâletten ayrılmamasını tavsiye etmiştir. Hz. Ömer Kur'ân'ı son derece anlayan, Allah'ın emirlerini hakkiyle yerine getiren ve yasaklarından korunan, müslümanların mallarını canlarını koruyan, hazine malını itinâ ile sarfeden, her suretle israfı önleyen bir zât idi.

Âilesinin, günlük masraflarından biriktirdiği paralarla helva almak istediğini haber alınca hemen biriken paraları alıp hazineye teslim etmiş ve günlük masrafları için evvelce hazineden aldığı paradan daha az para almıştır. Hz. Ömer Ebû Mûse'l-Eş'arî'yi Basra'ya kadı tayin et-

nefis izzetine dâima hürmet etmeyi ve yardıma muhtaç olan ve yardım gören müslümanın dahî insanlık duygularını ve insanlık şerefini aziz ve yüce tutmayı gaye olarak belirtmiştir.

1300 küsur sene evvel Garp dünyası, karanlıklar içinde kara duygularla mücâdele ederken Şark âlemi, din kitâbımız Kur'ân ve Peygamberimiz'in ışıklı kılavuzluğu sayesinde insaniyet yolunda, medeniyet yolunda büyük mesâfeler almış, insana ve insanlığa kıymet vermiş, insan haklarına hürmette, zayıfa, yoksula, hastaya, garîbe, misâfire yardım etmeyi telkin etmiş ve bu güzel duyguların gelenek halinde nesillere mal olmasına hizmet etmiştir. Bu sâyede İslâm âleminde içtimâî adâlet ve içtimâî emniyet ve kardeşlik duyguları belirmiş, bugünün sosyal dâvâları daha o zamandan hallolunarak esaslı kaidelere bağlanmıştır. Bunun içindir ki, iyi bir mü'minin vicdanına kötü duygular kolay kolay işleyemez.